

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у фебруару 2017. године

1. Потрошачке цене у фебруару ове године су повећане за 0,7%, што је у односу на претходни месец два пута спорији интензитет раста. Остварена стопа у овом месецу је резултат виших цена воћа (6,7%), поврћа (4,3%), кафе (8,9%), огревног дрвета (7,6%) и деривата нафте (2,4%), што је, пре свега последица лоших климатских услова, повећаних износа акциза, по основу раста потрошачких цена и кретања берзанске цене сирове нафте. Истовремено извршена снижење цена меса, одеће, обуће, мобилних телефона, рачунара и туристичких пакет аранжмана, деловала су на ублажавање опште стопе.

Укупан текући раст у фебруару ове у односу на децембар претходне године је износио 2,2%, а на међугодишњем нивоу (фебруар ове у односу на фебруар претходне године) 3,2%¹. На стабилност потрошачких цена указује ниска и стабилна међугодишња базна инфлација (индекс потрошачких цена по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета), која је и у јануару и у фебруару износила 1,7%. С обзиром да кретање потрошачких цена, у значајној мери, зависи од кретања цена примарних пољопривредних производа, енергената, регулисаних цена и курса динара, процена је да би у наредном периоду инфлација требало да настави релативно стабилно кретање, у границама циља.

¹ Саопштење РЗС бр. 64 од 13.03.2017. године.

Такође, остварени интензитет раста у овој години у односу на претходне три године је већи, а у поређењу са периодом од када се инфлација мери индексом потрошачких цена, указујемо на цикличност у кретању, што се види из наредне табеле:

година	у %	
	остварени раст	
	фебруар т.г. децембар п.г.	фебруар т.г. фебруар п.г.
2007.	0,1	4,1
2008.	1,4	12,5
2009.	3,4	10,7
2010.	0,7	3,9
2011.	2,9	12,6
2012.	0,9	4,9
2013.	1,1	12,4
2014.	1,5	2,6
2015.	0,6	0,8
2016.	0,5	1,5
2017.	2,2	3,2

2. Посматрано по *основним групама*, највећи утицај на раст потрошачких цена имале су цене хране и безалкохолних пића које су оствариле највећи интензитет раста (1,6%) и на које се односи око две трећине опште стопе. При том цене непрерађене хране су повећане у просеку за 3%, по основу виших цена воћа (6,7%), поврћа (4,3%), јаја (7,4%) и рибе (1,2%), док су цене меса снижене (-0,7%). Цене прерађене хране су веће за 0,8%.

Напросечно су повећане и цене стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (1,3%) и транспорта (1,2%), чије су цене деловале на општу стопу са по око једном петиним.

Незнатно испод просека су повећане цене алкохолних пића и дувана (0,5%), а затим ресторана и хотела (0,3%), док је најмањи интензитет раста евидениран у образовању (0,1%). Њихово дејство на општу стопу је занемарљиво.

Непромењени ниво цена је забележен код намештаја, покућства и текућег одржавања стана, као и код остале робе и услуга.

Снижење цена је остварено у групи одеће и обуће (-2,2%), рекреације и културе (-0,6%), комуникација (-0,3%) и у здравству (-0,1%), с тим што су цене ових група утицале на ублажавање опште стопе, по основу извршених повећања цена у појединим групама.

3. Раст цена, у распону од 0,8% до 8,2%, у фебруару је евидентиран код малог броја производа и то код рибе, млека, сира и јаја, воћа, поврћа, кафе, чаја и какаоа, алкохолних пића, чврстих горива, горива и мазива, услуга смештаја и фризерско-козметичких услуга. Учешће ових група у индексу потрошачких цена износи око 26,8%.

4. У оквиру контролисаних, односно регулисаних цена, кориговане су једино цене следећих производа и услуга из локалне надлежности:

4.1. Цене комунално стамбених услуга за домаћинства у Републици у фебруару 2017. године задржане су на нивоу из претходног месеца, изузимајући цену централног грејања која је повећана за исподпросечних 0,1%. У истом месецу цена грејања мерено према утрошку је мировала, за разлику од цене грејања мерено према м² која је повећана за исподпросечних 0,2%. Оваква кретања су ефекат повећања цене грејања према м² у само једном граду – Сремској Митровици, и то за 7,4%.

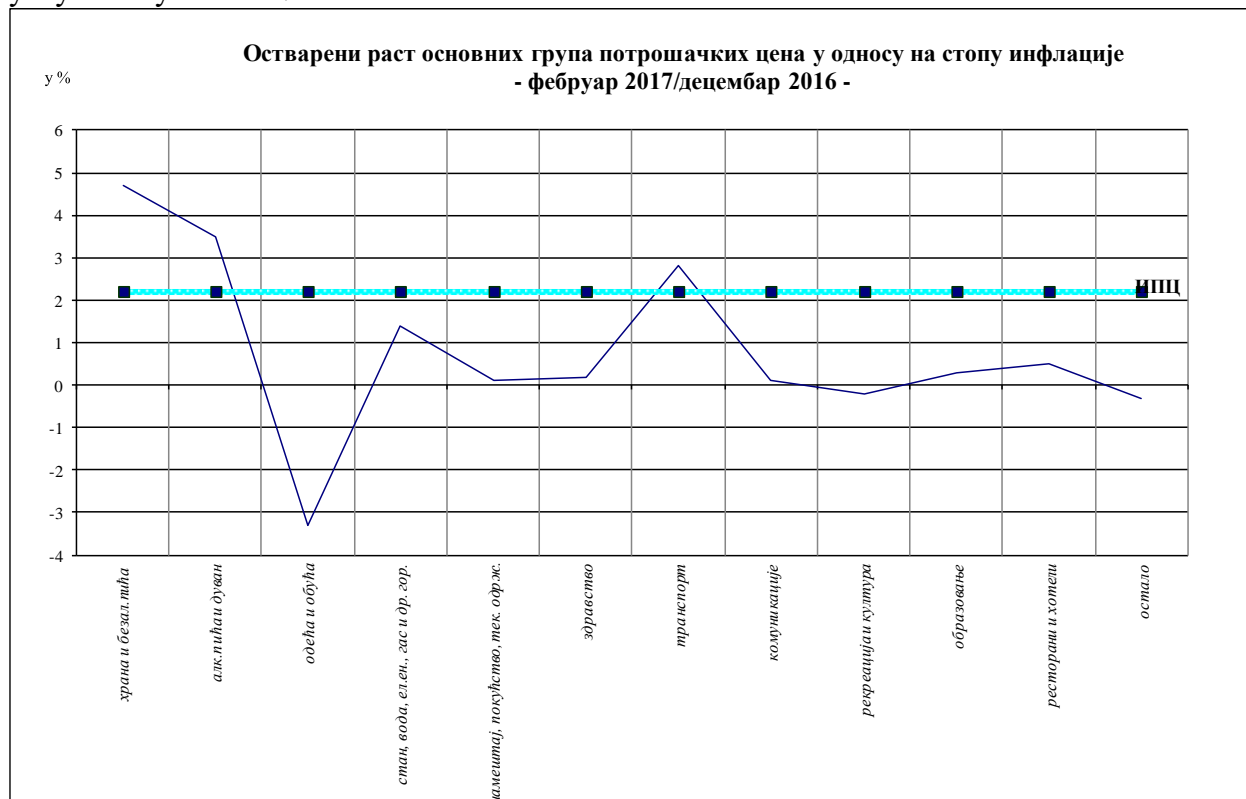
Овове треба додати смањење **цене** претплатне месечне карте код **јавног градског превоза путника** аутобусом у граду за 0,1%, које је условило снижење те цене у Сремској Митровици за 10,0%. При том, цене превоза путника аутобусом у граду мировале су у свим градовима који су на статистичком праћењу.

4.2. У комуналној делатности - погребне услуге, у оквиру које се од прошле године прати једино цена штампања парте - умрлице са сликом (у погребном предузећу), комад, у извештајном периоду није било промена.

4.3. У оквиру индексне листе потрошачких цена за 2017. годину први пут је покривена комунална делатност – управљање јавним паркиралиштима (у оквиру путарина и паркирања на паркинг сат), и то кроз цену паркирања аутомобила у граду на

отвореном простору, I зона, 1 час, код које је забележено повећање од 1,2% у јануару, док је у фебруару та цена мировала.

5. Укупан текући раст потрошачких цена у фебруару 2017. у односу на децембар 2016. године **износи 2,2%**, при чему су цене роба забележиле раст од 2,9%, док цене услуга нису мењане.

Посматрано по основним групама, највећи утицај на инфлацију, у овом периоду, имале су цене хране и безалкохолних пића које су оствариле раст од 4,7%, који је за преко два пута већи од просечног и на које се односи око 0,5 п.п., односно општа стопа је са око две трећине опредељена растом ових цена.

Напросечно су повећане и цене алкохолних пића и дувана (3,5%) и транспорта (2,8%), које су са преко једном четвртином утицале на општи раст потрошачких цена.

Исподпросечан раст је евидентиран у групи стан, вода, електрична енергија, гас и друга горива (1,4%), а знатно мањег интензитета у групи: ресторана и хотела (0,5%), образовања (0,3%), здравства (0,2%), комуникација (0,1%) и намештаја, покућства и текућег одржавања (0,1%).

Снижење цена је забележено код одеће и обуће (3,3%), остале робе и услуга (0,3%) и рекреације и културе (0,2%), што је, углавном, деловало на неутралисање исподпросечног повећања цена.

6. Фискалном стратегијом Владе Републике Србије за 2017. годину са пројекцијама за 2018. и 2019. годину, пројектована инфлација за 2017. годину износи 2,8%, а циљана, утврђена **Меморандумом Народне банке Србије о циљним стопама инфлације до 2018. године,** 3% са дозвољеним одступањем $\pm 1,5$ п.п. Процењени

просечан месечни раст на основу пројектоване годишње инфлације, односно циљане би био око 0,2%, односно у распону од 0,1% до 0,4%.

Имајући у виду да је у фебруару инфлација износила 2,2%, то предпоставља годишњи раст од око 14%, под претпоставком да се у свим наредним месецима задржи исти месечни интензитет раста. Међутим, процена је да остварени раст цена није последица притисака који имају трајнији карактер, већ лоших климатских услова, тако да се очекује да у наредном периоду инфлација има тренд стабилног кретања, односно у границама циљане инфлације.

У фебруару ове године просечан *курс динара* је у односу на децембар претходне године повећан за 0,4%, односно за 0,52 динара и износи 123,94 динара за 1 евро. У односу на претходни месец курс динара је био стабилан, с обзиром да је повећан за свега 0,14 динара.

У јануару ове године *просечна нето зарада*² је износила 41.508 динара и у односу на исти месец претходне године номинално је повећана за 2,6%, а реално за 0,2%, док је просечна пензија реално опала за 0,9%³. При истом упоређењу, *промет у трговини на мало* бележио је раст у текућим ценама од 8%, а у сталним од 4,1%⁴. Највеће повећање промета, исказано у сталним ценама, је евидентирано код непрехрамбених производа, осим моторних возила (9,3%), а затим код хране, пића и дувана (3,2%), док је код моторних горива остварен пад (-2,1%).

На бази листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са Народном банком Србије, обухват *регулисаних цена*⁵, у односу на претходну годину је незнатно смањен и износи око 20%. У фебруару цене ових производа и услуга нису мењане, односно биле су појединачне незнатне корекције (централно загревања стана по м², лекови, кабловска телевизија, месечна карта за градски превоз) које нису деловале на општу стопу.

Имајући претходно у виду, може се констатовати да је општи индекс потрошачких цена опредељен повећањем цена непрерађене и прерађене хране (3% и 0,8%) и цена енергије (2%), с обзиром да су цене робе широке потрошње снижене за -0,3%, а услуга остале на непромењеном нивоу, што је утицало да је *базна инфлација* (без енергије, хране, алкохола и цигарета) исказала снижење (-0,3%)⁶.

6. Међугодишњи раст инфлације у фебруару ове у односу на фебруар претходне године износио је 3,2%, што је за 0,8 п.п. више него у претходном месецу. При том, цене роба су имале већи интензитет раста у односу на услуге (3,8% према 1,6%). У истом периоду *базна инфлација* је повећана за 1,7%, као и претходног месеца.

Посматрано по групама производа и услуга, највећи интензитет раста је евидентиран код транспорта (8,3%), а натпросечно су повећане и цене рекреације и културе (7,6%) и алкохолних пића и дувана (6,3%).

² Саопштење РЗС бр. 40 од 24.02.2017. године

³ Податак Министарства финансија, Табела – основни индикатори макроекономских кретања, 10.03.2017.г.

⁴ Саопштење РЗС бр. 48 од 28.02.2017. године.

⁵ На бази података НБС прерачунато у Министарству.

⁶ Податак НБС.

Испод просека су повећане цене стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (2,7%), хране и безалкохолних пића (2,2%) здравства (1,9%), намештаја, покућства и текућег одржавања (1,7%), ресторана и хотела (1,3%), комуникација (1%) и образовања (0,8%).

Снижење цена је забележено код одеће и обуће (-0,4%) и остале робе и услуга (-0,1%).

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО ФЕБРУАРА 2017. ГОДИНЕ**

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	у %
			Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА
Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0.5	0.5	4.8
фебруар	0.3	0.7	3.9
март	1.2	2.0	4.7
април	0.6	2.5	4.3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0.0	4.5	5.1
август	1.4	5.9	6.6
септембар	1.3	7.3	7.7
октобар	1.0	8.3	8.9
новембар	1.5	9.9	9.6
децембар	0.3	10.3	10.3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0.0	6.2	10.5
септембар	0.2	6.3	9.3
октобар	0.4	6.8	8.7
новембар	0.9	7.7	8.1
децембар	-0.7	7.0	7.0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА
Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8
јул	-0,9	2,0	8,6
август	0,4	2,5	7,3
септембар	0,0	2,5	4,9
октобар	0,2	2,6	2,2
новембар	-0,6	1,6	2
децембар	0,2	2,2	2,2
<i>2014. година</i>			
јануар	1,4	1,4	3,1
фебруар	0,1	1,5	2,6
март	-0,3	1,2	2,3
април	0,6	1,8	2,1
мај	0,1	1,8	2,1
јун	0,1	2,0	1,3
јул	-0,1	1,8	2,1
август	-0,2	1,7	1,5
септембар	0,7	2,3	2,1
октобар	-0,2	2,2	1,8
новембар	0,0	2,2	2,4
децембар	-0,4	1,7	1,7
<i>2015. година</i>			
јануар	-0,2	-0,2	0,1
фебруар	0,9	0,6	0,8
март	0,7	1,4	1,9
април	0,5	1,9	1,8
мај	-0,3	1,6	1,5
јун	0,5	2,1	1,9
јул	-0,9	1,1	1,0
август	0,9	2,1	2,1
септембар	0,0	2,0	1,4
октобар	-0,2	1,8	1,4
новембар	-0,1	1,7	1,3
децембар	-0,2	1,5	1,5

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА*Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача*

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2016. година</i>			
јануар	0,6	0,6	2,4
фебруар	-0,1	0,5	1,5
март	-0,1	0,4	0,6
април	0,4	0,8	0,4
мај	0,1	0,8	0,7
јун	0,1	0,9	0,3
јул	-0,1	0,8	1,2
август	0,9	1,7	1,2
септембар	-0,6	1,1	0,6
октобар	0,7	1,8	1,5
новембар	-0,1	1,7	1,5
децембар	-0,1	1,6	1,6
<i>2017. година</i>			
јануар	1,4	1,4	2,4
фебруар	0,7	2,2	3,2

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

Прилог 2

**ОСТВАРЕНО КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА**

- у % -

	Месечна стопа		Текући раст	
	Остварено кретање цена 02.2017. 01.2017.	Структура оствареног кретања цена	Остварено кретање цена 02.2017. 12.2016.	Структура оствареног кретања цена
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	0,7	100,0	2,2	100,0
Храна и безалкохолна пића	1,6	69,6	4,7	68,5
Алкохолна пића и дуван	0,5	5,6	3,5	11,8
Одећа и обућа	-2,2	-13,4	-3,3	-6,9
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	1,3	23,4	1,4	9,1
Намештај, покућство, текуће одржавање	0,0	0,2	0,1	0,3
Здравство	-0,1	-0,6	0,2	0,4
Транспорт	1,2	21,0	2,8	16,7
Комуникације	-0,3	-2,3	0,1	0,3
Рекреација и култура	-0,6	-4,8	-0,2	-0,5
Образовање	0,1	0,2	0,3	0,3
Ресторани и хотели	0,3	1,0	0,5	0,6
Остала роба и услуге	0,0	0,1	-0,3	-0,6

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

Београд, 23.03.2017. године